

Weverslo

Natuurbegraafplaats

12,5 JAAR

Landgoed & Natuurbegraafplaats Weverslo

De verbinding van mens met natuur, kunst en cultuur rondom het levenseinde

Inhoud

12, 5 jaar Landgoed & Natuurbegraafplaats Weverslo

1. Weet je wel hoe mooi dat is?
2. Het landschap waarin we bestaan
3. Op paden en wegen komen mensen elkaar tegen
4. Een persoonlijk gesprek met een dak boven je hoofd
5. Tussen zonsopgang en-ondergang
6. De vijf Muzen van Weverslo
7. In ceremonies en bijeenkomsten komt de verbinding tot stand
8. De betekenis van muziek
9. Markante momenten met mensen
10. Van draagbaar naar boskoets
11. Grafmarkeringen vertellen een verhaal
12. Herdenken; wij vieren hen die hier begraven zijn
13. Mensen maken mooie momenten
14. De Stichting Meditatie Natuur

12,5 jaar Landgoed & Natuurbegraafplaats Weverslo

Op 11 september 2022 viert Landgoed & Natuurbegraafplaats Weverslo het 12,5-jarige bestaan van deze eerste echte natuurbegraafplaats van Nederland.

Het moment voor initiatiefnemers Gé & Els Peterink om het stokje over te dragen aan de volgende generatie. Ook het uitgelezen moment om terug te kijken. We nemen u in woord en beeld mee terug in de tijd. Van de pioniersfase naar nu.

1. Weet je wel hoe mooi dat is?

In 2001 komt een samenhangend gebied bestaande uit woning met erf, weiland en bosgebied gelegen in Heide in ons bezit. We zien onze kans: een landgoed ontwikkelen dat we ook willen delen met anderen.

Onze kernvraag is:

Hoe geven we maatschappelijke betekenis aan dit gebied en hoe geven we invulling aan het idee om de mens te verbinden met natuur, kunst en cultuur?

Een verkenning van mogelijkheden en een excursie met een groep landschapsarchitecten, landgoedeigenaren en uitvaartondernemers naar Engeland brengen uitkomst: We gaan een natuurbegraafplaats realiseren!

We werken het plan uit, overleggen met Annetje Braat en Dolf van der Weij die in Drenthe ook met eenzelfde idee bezig zijn, bespreken het met de gemeente en met omwonenden; we organiseren een informatiebijeenkomst op locatie als afronding van de voorbereidingen. Er komt een website en er volgen nieuwsbrieven, vanaf het begin delen we alle informatie zo breed mogelijk, zodat iedereen continu op de hoogte is.

De vergunningenprocedure heeft heel wat voeten in aarde. Een

natuurbegraafplaats volgens het strikte principe dat graven en begraven dienend en ondergeschikt zijn aan het natuurbelang, is nieuw in Nederland. Wij zijn enthousiast, omdat we zien hoe mooi dat is. Het blijkt niet eenvoudig om iedereen te overtuigen van de oprechtheid van onze bedoelingen om een bijdrage met een maatschappelijke betekenis te leveren aan een fraaiër landschap en een grotere afwisseling en kwaliteit van dit stukje natuur in de Peel. De gemeentelijke procedure levert een aantal beperkingen op, maar we pakken de handschoen op om te bewijzen dat onze ideeën en aanpak haalbaar en verantwoord zijn.

De maatschappelijke behoefte aan natuurbegraven voelen we en merken we ondertussen aan de reacties.

Uiteindelijk vindt in 2010 de eerste begraafplaats. Daarmee zijn wij de eerste echte natuurbegraafplaats in Nederland. En het is direct een natuurbegraving volgens onze filosofie: een ceremonie op 't Laar en een condoleance met nazit als afsluiting. Alles in de open lucht, want een gebouw plaatsen- nodig voor een waardige en respectvolle ontvangst van overledene en voortbestaanden- is niet aan de orde. Welke ontwikkelingen we hebben doorgemaakt de afgelopen 12,5 jaar schetsen we hierna.

2. Het landschap waarin we bestaan

Elke mens is uniek en zeer de moeite waard
Niemand wordt ontzien en geen leven gespaard
Dat horen we in alle verhalen die hier neerdalen
En die zo de waarde van Weverslo bepalen

De kunst van werken op Weverslo is luisteren en openstaan
Voor de kracht van de natuur en hoe mensen daarmee omgaan.

*Het landschap verbindt mensen met bomen
Alles moet er tot zijn recht kunnen komen
Ook het graf is er onderdeel van de natuur
Een plek voor rust van eeuwige duur*

*Zo horen mensengraven in het landschap
Geven het ziel en karakter stap voor stap
Bij leven door de plek te bepalen
Bij dood om er niemand weg te halen*

3. Op paden en wegen komen mensen elkaar tegen

Aan de zuidrand van het terrein herkennen we nog de structuren van de vroegere veldwegen die hier samenkwamen en zo een padenknooppunt vormen. In het midden doorsnijdt een breder pad – aangeduid als de brandgang - het bos. Bij de entree begint het hoofdpad dat nu vanaf de weg als een beukenlaan door het terrein loopt. Dat pad was eind van de vorige eeuw deel van het motorcrossparcours van Heide. Met de opbrengst van die motorcross is de Kerk van Heide gebouwd. Zo heeft het gebied van de huidige natuurbegraafplaats altijd een belangrijke maatschappelijke functie vervuld.

Door het bos liep altijd al een smal wandelpad dat beide brede paden doorsneed. Dat smalle pad is ontstaan doordat de vorige eigenaar daar elke zondag een wandeling maakte. Inmiddels is er een stelsel van bospaden aangelegd met een totale lengte van ca. 2 km. Een deel van dit nieuwe padenstelsel is aangelegd met hulp van de bosboeren van zorgboerderij De Lorr. Een ander deel is aangelegd door de eigen Bosploeg, bestaande uit vrijwilligers die ook het natuurbeheer van Weverslo verzorgen. Alle delen van het terrein zijn nu goed bereikbaar voor begravingsstoeten, bezoekers en natuurgenieters. Zo leveren we onze bijdrage aan het verbinden van de mens met de natuur.

4. Een persoonlijk gesprek met een dak boven je hoofd

Een kop koffie en een praatje in een passende ruimte zijn belangrijk voor mensen die bezig zijn met de vraag: waar en hoe wil ik mijn afscheid en mijn laatste rustplaats? Die vraag wordt onder alle weersomstandigheden gesteld en iedereen verwacht een respectvol antwoord. Daarom hebben we eerst een demontabel tuinhuisje geplaatst. Dat bleek niet te voldoen aan de geldende regels.

Een mobiele directiewagen op vier wielen die we hebben aangekleed als informatiecentrum en ontvangstruimte was de volgende oplossing. Het was echter niet de representatieve ruimte die we voor ogen hadden en zoals we die in Engeland hadden gezien. Gelukkig accepteerden bezoekers deze 'tijdelijke' oplossing.

Na vijf jaar was er een evaluatiegesprek op het gemeentehuis met wethouder, ambtenaren en omwonenden. Daarin werd het functioneren van de natuurbegraafplaats geëvalueerd. De aanvankelijke bezwaren bleken toen te zijn omgeslagen in waardering voor alles wat wij hadden gerealiseerd. Tijdens een ontvangst van omwonenden op de natuurbegraafplaats, dachten zij spontaan mee over wat de beste oplossing voor een representatieve ontvangstruimte zou kunnen zijn.

Daarna hebben wij de stoute schoenen aangetrokken en een nog steeds tijdelijk noodgebouw met toiletvoorziening gerealiseerd, geheel gemaakt van hout uit eigen bos. Deze tijdelijke voorziening is er tot op dit moment van het eerste koperen jubileum nog steeds.

Daarnaast beschikken we voor ceremonies in de open lucht sinds 2016 over de mogelijkheid tot het plaatsen van een mobiele tentoverkapping met een oppervlakte van 100 tot 150 m². Die kan op het Bosplein en op andere plekken worden geplaatst. Zo kunnen we ook bij regenachtig en winderig weer mensen een onderdak bieden voor ceremonies, condoleances, koffietafels en informatiebijeenkomsten.

5. Tussen zonsopgang en -ondergang

Elke dag vanaf het eerste tot het laatste licht

Zijn mensen welkom zonder iets te zijn verplicht

Mensen die hun hart volgen komen direct goed aan

Zij die de borden volgen hebben nog een weg te gaan.

6. De vijf Muzen van Weverslo

Bij alles wat er gebeurt op Weverslo staan vijf thema's centraal: Ontmoeting, Bemoediging, Beleving, Inspiratie en Bezinning. Zij spelen een belangrijke rol bij het verwerken en herdenken van het verlies van een dierbare. Zij doen handreikingen aan voortbestaanden en bezoekers op momenten dat die hun gedachten en gevoelens willen ordenen. Langs de bospaden zijn sinds 2013 vijf Muzenplekken gecreëerd, te herkennen aan de sculpturen en panelen met gedichten.

De sculpturen langs de bospaden zijn van houtkunstenaar Will Schropp uit Duiven. De gedichten op de panelen wisselen van tijd tot tijd en zijn van Gé Peterink. Op de ceremonieplek 't Laar midden in het bos staan vijf Muzensculpturen van de Venlose houtkunstenaar Roel van Wijlick.

Het idee van de Muzen is ontstaan uit de vraag: hoe kunnen we bezoekers stimuleren om de paden te benutten en niet dwars door soms kwetsbare natuur en over graven te stappen? De overtuiging dat de natuur voor mensen een belangrijke rol speelt om balans te vinden en te houden in het leven, heeft er op Weverslo toe geleid dat wij onze natuur duiden als meditatie natuur.

Neem een bosbad langs het Muzenpad

*Onderga wat de natuur je biedt
Kijk, luister, voel, proef, ruik en geniet
Met je zintuigen, dat kan iedereen en is niet duur
Neem een bosbad en duik in de natuur*

Zo blijf ik bestaan

Voor mijn kleinkinderen

Ik vind het zo spannend wat je doet!
Je speelt en stoet en dat doe je goed
Verkent de wereld open en onbevangen
Je kinderspel wordt een groots verlangen
Naar ontmoetingen met mensen groot en klein
Naar plaatsen en situaties waar ik ooit was of nooit zal zijn
Hoe zal jouw wereld elke dag een stukje verder opengaan?
Doe me een plezier... vertel me erover... zo blijf ik bestaan!

Gé

Zo blijf ik bestaan

Voor mijn kleinkinderen

Ik vind het zo spannend wat je doet!
Je studeert en verkent vol goede moed
Gebruikt je hersens en leeft levensblij
Het fronsend lerend lezen ver voorbij
Je buigt je nu over vraagstukken en opdrachten
Die ik niet ken, maar waar ik wel nieuwsgierig naar ben
Hoe zullen je kennis en inzicht elke dag een stukje verder gaan?
Doe me een plezier... vertel me erover... zo blijf ik bestaan!

Gé

Zo blijf ik bestaan

Voor mijn kleinkinderen

Ik vind het zo spannend wat je doet!
Zo was je vrucht nu kolkt je puberbloed
Voor jou gaat het echte leven nu beginnen
Je eerste stamelwoorden worden voldragen zinnen
Na je eerste boemelstapjes ga je iedereen inhalen
Je overtuigt me al met je bevlogen verhalen
Hoe blijft jouw leven in zo'n hoog tempo doorgaan?
Doe me een plezier... vertel me erover... zo blijf ik bestaan!

Gé

Zo blijf ik bestaan

Voor mijn kleinkinderen

Ik vind het zo spannend wat je doet!
Je gaat de wijde wereld bruisend tegemoet
Je warme thuisnest raakt uit zicht en vervaagt
Je wilt een eigen plek, die geen verleden meedraagt
De kinderkreet 'Afblijven, dit is van mij', maakt geen indruk meer
De ouderroep 'Alles eerlijk delen' vergeet je keer op keer
Hoe zul je in het nieuwe met je herkomst en karakter omgaan?
Doe me een plezier... vertel me erover... zo blijf ik bestaan!

Gé

Zo blijf ik bestaan

Voor mijn kleinkinderen

Ik vind het zo spannend wat je doet!
Je sport vol vuur en met jeugdige overmoed
Gebruikt je lijf en leeft van buiten en binnen
Het stoeiende kinderspel omgezet in willen-waarten
Je gaat de strijd aan met anderen en jezelf
Ontdekt de grenzen van je spieren en je ambitie
Hoe overleef je in een leven dat nooit stil zal staan?
Doe me een plezier... vertel me erover... zo blijf ik bestaan!

Gé

7. In ceremonies en bijeenkomsten komt de verbinding tot stand

Een afscheid van een overledene zonder enige vorm van ceremonie is ondenkbaar. De manier waarop dat gebeurt kan heel verschillend zijn; een dienst in een kerk, een moskee, een synagoge, een bijeenkomst in de eigen woning of tuin, een theater of een café. Heel veel is mogelijk. Veranderende opvattingen over en beleving van religie spelen daarbij een belangrijke rol.

En dat geldt ook als iemand kiest voor een natuurbegraving.

De gedachte dat een natuurgraf de cirkel van geboren worden, leven en sterven sterk benadrukt, maakt een ceremonie op de natuurbegraafplaats en rondom het natuurgraf een logisch en integraal onderdeel van de natuurbegraving. Je geeft het lichaam terug aan de natuur en laat het daarna met rust, laat de natuur zijn werk doen. Daarbij komt dat het duurzaamheidsdenken – een zo klein mogelijke ecologische footprint achterlaten – steeds meer aandacht krijgt. Een natuurbegraving is daarbij koploper en dat wordt nog eens versterkt als alle activiteiten rondom het afscheid op één plaats worden gehouden.

De mogelijkheid om het afscheid naar eigen wens een persoonlijk karakter te geven, waarbij als enige randvoorwaarde geldt het respect voor de mens en de natuur, spreekt heel veel mensen aan.

We hebben in de afgelopen 12,5 jaar heel veel voorbeelden gezien van afscheid nemen, herdenken, verwerken en herinneren die een prachtige invulling zijn van de cultuur rondom het levenseinde.

De geboden faciliteiten op Weverslo hebben daarbij hun waarde bewezen. Denk daarbij aan de ceremonieplek 't Laar midden in het bos, het Bosplein met Bospaviljoen en tentoverkapping bij het informatiecentrum en soms ook andere plekken op Landgoed en Natuurbegraafplaats Weverslo. De rustgevende en troostende werking van de meditatie natuur, onderstreept door de handreikingen van de eigen Muzen, bepalen het kleinschalige en intieme karakter van Weverslo.

In alles wat we doen komt de basisgedachte van Weverslo tot uiting: het verbinden van de mens met natuur, kunst en cultuur rondom het levenseinde. Alle activiteiten hebben in de afgelopen 12,5 jaar in het teken gestaan van die gedachte.

8. De betekenis van muziek

*Er klinkt veel en vaak muziek op Weverslo
Van melodieuze fluit tot tokkelende banjo
De zang varieert van plechtig nu tot swingend een andere keer
Zo krijgt elk afscheid een persoonlijk, maar altijd passende sfeer*

*Muziek markeert doorgaans het heengaan
en geeft betekenis aan het voortbestaan
op Weverslo vormt muziek samen met vogelgeluiden een vaste eenheid
ze kleuren de natuur en de menselijke cultuur tot een harmonieus
afscheid.*

9. Markante momenten met mensen

*Er zijn al zoveel mooie momenten geweest
Samen maken zij natuurbeleving tot een feest
En allemaal evenveel de moeite waard
Bevestigen zij de reden van ons bestaan*

*We slepen hout uit met paarden
De Nerven geven namen eeuwige waarden
Er klinkt muziek, er wordt gezaagd
Een opening met burgemeester; ongevraagd*

*Open dagen om mensen te informeren
Bosonderhoud voor natuurbeheer
Een luisterend oor om te inspireren
Dat blijven we herhalen, keer op keer*

10. Van draagbaar naar boskoets

Hoe vervoer je een overledene naar zijn laatste rustplaats: het natuurgraf? Het is misschien niet de eerste vraag die opborrelt, maar het is wel een heel essentiële.

Elk vervoer van een overledene dient met respect en zorgvuldig te gebeuren. Op weg naar Weverslo, over de bospaden tot aan het graf. Een bospad op Weverslo is geen keurig aangelegd betegelde promenade, maar een pad dat in de loop van tijd in de natuur is ontstaan door gebruik. We noemen het bewust een bospad.

Het vervoer is in de afgelopen 12,5 jaar op verschillende manieren gebeurd; door de kist op de schouders te dragen, met een bolderwagen die is omgebouwd tot een op luchtbanden lopende rijdende baarwagen in kleine en grotere uitvoering. En sinds kort hebben we een echte Weverslo boskoets, speciaal op maat gemaakt, zodat we met geringe inspanning over alle bospaden elke grafplek kunnen bereiken. Altijd zal elke kist, mand of baar de laatste meters naar het graf gedragen worden. De graven liggen immers in de natuur op plekken waar geen mobiel vervoer kan komen.

De zorgvuldigheid en het respect dat we in woord en gebaar uitstralen naar de overledene en hun naasten, blijft altijd voorop staan. Dat geldt ook voor het neerlaten van de kist, mand of wade in het graf.

11. Grafmarkeringen vertellen een verhaal

*Wat we voelen voor en vinden van de dierbare die hier begraven is,
weerspiegelt zich in het natuurgraf; heeft een persoonlijke betekenis.
Een houten schijf of fraai gesneden sculptuur,
een boom of een boshyacint klein en puur.*

*Eenvoudig een plek waar je de natuur laat begaan,
met uitzicht over akkers met wisselend groeiend graan;
alle graven vertellen verhalen over mensen die ons dierbaar zijn,
Weverslo vormt zo in het Peellandschap een groene levenslijn*

12. Herdenken; wij vieren hen die hier begraven zijn

*Aarzelend komen mensen samen op het Bosplein
Onzeker wat te doen op dit moment van samenzijn
Met de herinnering aan het laatste afscheid als enig houvast
Voelt het welkom nu wat ongemakkelijk en bijna ongepast.*

*Onwennig vormt zich in stilte een stoet van menselijke gedachten
De berustende gevoelens die eerder verwarring brachten
Krijgen op het stille bospad een nieuwe invulling
Ondergaan in de natuur een bad van troost en berusting.*

*Woorden en klanken van stemmen en instrumenten
Schaven in de schemer aan harten vol sentimenten
Als tot slot de fakkels branden en de namen zijn gezegd
Zijn er nieuwe wegen naar de toekomst open gelegd*

Op het centrale herdenkingsmonument De Nerven aan het Bosplein staan de namen van hen die hier begraven zijn.

Eind december voegen we de namen van de dat jaar op Weverslo begraven overledenen toe.

Wij noemen de namen en zingen de tekst

*Wij vieren hen die hier begraven zijn
Gunnen ieder de rust in deze natuur
Door elk gebaar, groot en klein
Leven ze verder, elke dag en elk uur
Wij laten hen los, maar blijven dromen
Aanvaarden dat zij uit de tijd zijn gekomen*

Zo groeit langzaam een bosrand vol nerven.

Het ontwerp van het monument De Nerven is van Els Peterink.

13. Mensen maken mooie momenten

*Verrast en lichtelijk geroerd staat ze stil
'Ik voel direct de sfeer zoals ik het wil',
Zegt ze, als ik voorzichtig een praatje aanknoop.
'Ik zie nog niemand, maar voel dat er wat is'.*

*Hier heerst innerlijke rust en ruimte voor iedereen
Ik voel me hier veilig en geborgen als mens alleen
Dat was hier niet altijd en is niet vanzelf gekomen
Dit is het resultaat van het dagelijks werken aan dromen.*

*Dat doen onze medewerkers; natuurwerkers en gastvrouwen
Aan wie je ook je begrijpelijke emoties kunt toevertrouwen
Van die samensmelting van vrijwilligers en beroepskrachten
Kun je begrip en respect voor je bestaansvragen verwachten*

*Zo maken mensen mooie momenten met elkaar
Helpen je bij het voortgaan met een klein gebaar
Wie daarvoor openstaat en mee om kan gaan
Helpt ons allemaal op weg naar het voortbestaan*

14. De Stichting Meditatie Natuur

De belofte van eeuwige grafrust op Weverslo is niet zomaar gedaan. De levensfilosofie van het kringloop denken van de natuur vormt de basis. Gebruik als mens niet meer grondstoffen, energie en ruimte dan nodig voor een verantwoord leven, in balans met de kosmos.

De mens is immers al het enige levende wezen op aarde dat door zijn doen en laten de meest ingrijpende veranderingen teweegbrengt. Dat schept verplichtingen. Door het lichaam na overlijden terug te geven aan de aarde, zonder daarvoor eerst allerlei chemische, energetische of andere middelen te gebruiken, belast je natuur en milieu het minst.

Uiteindelijk zal de natuurbegraafplaats bekend staan als een plek waar stoffelijke resten van mensen integraal onderdeel zijn van alle andere natuurlijke stoffen ter plaatse. Het bijzondere bij natuurbegraven is dat ook na honderden jaren nog precies bekend zal zijn welke persoon op welke plek is begraven. Het is enkel een weten, zonder dat het een belemmering of belasting is voor de natuur ter plekke. Het zijn deze mensen die door hun keuze om hier begraven te worden, ertoe hebben bijgedragen dat deze plek voor altijd zijn natuurkarakter zal behouden. En door hun financiële bijdrage, maken deze mensen het mogelijk dat er financiële middelen beschikbaar zijn voor het in standhouden van deze bijzondere plek tot in lengte van jaren.

De organisatie die de belofte eeuwige grafrust bewaakt, het toekomstfonds opbouwt en beheert en garant staat voor het natuurbeheer en-onderhoud op Weverslo is de Stichting Meditatie Natuur. Deze onafhankelijke stichting staat los van de eigenaren van het landgoed en heeft een eigen zelfstandige positie.

Zo kijken wij vol vertrouwen naar de toekomst.

Een graf in de natuur

Ik wil zo graag nog praten met mijn opa.
Is dat niet een beetje raar?
Te praten met iemand die er niet meer is!
Maar dat is niet waar.

Mijn opa blijft een hele lieve man.
Bij een lekker glaasje wijn
zei hij: in gedachten nu en straks
zal ik altijd bij je zijn.

Op mijn plekje in het bos
waar het rustig is en stil,
kun je me alles toevertrouwen
tenminste als je dat wil.

Gé